

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

2 октомври 2019 година *

„Преюдициално запитване — Гражданство на Съюза — Директива 2004/38/ЕО — Право на пребиваване на гражданин на трета държава, който е възходящ роднина по права линия на ненавършили пълнолетие граждани на Съюза — Член 7, параграф 1, буква б) — Условие за достатъчно средства — Средства от доходи, придобити от трудова дейност, упражнявана без разрешения за пребиваване и работа“

По дело C-93/18

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Court of Appeal in Northern Ireland (Апелативен съд на Северна Ирландия, Обединено кралство) с акт от 15 декември 2017 г., постъпил в Съда на 9 февруари 2018 г., в рамките на производство по дело

Ermira Bajratari

срещу

Secretary of State for Home Department,

в присъствието на:

Aire Centre,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: J.-C. Bonichot, председател на състава, R. Silva de Lapuerta (докладчик), заместник-председател на Съда, A. Rosas, L. Bay Larsen и M. Safjan, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: R. Schiano, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 24 януари 2019 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-жа Bajratari, от R. Gillen, solicitor, H. Wilson, BL, и R. Lavery, QC,
- за Aire Centre, от C. Moynagh, solicitor, R. Toal, BL, G. Mellon, BL, A. Danes, QC, и A. O'Neill, QC,

* Език на производството: английски.

- за правителството на Обединеното кралство, от F. Shibli и R. Fadoju, в качеството на представители, подпомагани от D. Blundell, barrister,
- за чешкото правителство, от M. Smolek, J. Vlácil и A. Brabcová, в качеството на представители,
- за датското правителство, от J. Nymann-Lindegren, M. Wolff и P. Ngo, в качеството на представители,
- за нидерландското правителство от M. Bulterman и C.S. Schillemans, в качеството на представители,
- за австрийското правителство, първоначално от G. Hesse, впоследствие от J. Schmoll, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от E. Montaguti и J. Tomkin, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 19 юни 2019 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).
- 2 Запитването е отправено във връзка със спор между г-жа Ermira Bajratari и Secretary of State for the Home Department (министър на вътрешните работи, Обединено кралство) относно правото ѝ на пребиваване в Обединеното кралство.

Правна уредба

- 3 Съображение 10 от Директива 2004/38 гласи:

„Лица, които упражняват правото си на пребиваване, не следва да се превръщат в неприемлива тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка по време на първоначалния период на пребиваване. Поради това правото на пребиваване за гражданите на Съюза и членовете на техните семейства за период по-дълъг от три месеца следва да подлежи на определени условия“.
- 4 Член 2 от Директива 2004/38 е озаглавен „Определения“ и гласи:

„За целите на настоящата директива:

 - 1) „Гражданин на Съюза“ означава лице, което има гражданство на държава членка;

2) „Член на семейство“ означава:

[...]

г) преки роднини по възходяща линия на издръжка, както и такива преки роднини на съпруга/съпругата или партньора, така както е определен в буква б);

3) „Приемаща държава членка“ означава държавата членка, в която гражданинът на Съюза се движи, за да упражни своето право на свободно движение и пребиваване“.

5 Член 3 от Директива 2004/38 е озаглавен „Бенефициенти“ и в параграф 1 предвижда:

„Настоящата директива се прилага за всички граждани на Съюза, които се движат или пребивават в държава членка, различна от тази, на която са граждани, и за членовете на техните семейства (така, както са определени в член 2, точка 2), които ги придружават или се присъединяват към тях“.

6 Член 7 от посочената директива е озаглавен „Право на пребиваване за повече от три месеца“ и в параграф 1 предвижда:

„Всички граждани на Съюза имат право да пребивават на територията на друга държава членка за срок, по-дълъг от три месеца, ако те:

- а) са работници или самостоятелно заети лица в приемащата държава членка; или
- б) притежават достатъчно средства за себе си и за членовете на семейството си, с цел да не се превърнат в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване и притежават пълно здравно застрахователно покритие в приемащата държава членка; или
- в) — са записани в частно или държавно учебно заведение, акредитирано или финансирано от приемащата държава членка въз основа на нейното законодателство или административна практика, с основната цел да преминат курс на обучение, включително професионално обучение, и
 - притежават пълно здравно застрахователно покритие в приемащата държава членка и убедят съответните национални власти, посредством декларация или други равностойни средства, избрани от тях, че притежават достатъчни финансови средства за себе си и за членовете на семейството си, с цел да не се превърнат в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване; или
- г) са членове на семейството, придружаващи или присъединяващи се към гражданин на Съюза, който отговаря на условията, посочени в букви а), б) или в)“.

7 Член 14 от посочената директива е озаглавен „Запазване на правото на пребиваване“ и в параграф 2 предвижда:

„Гражданите на Съюза и членовете на техните семейства притежават правото на пребиваване, предвидено в членове 7, 12 и 13, дотогава, докато отговарят на условията, посочени в тези членове.

[...]“.

- 8 Член 27 от Директива 2004/38, който е част от глава VI, озаглавена „Ограничения на правото на влизане и на правото на пребиваване на основания, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве“, предвижда в параграфи 1 и 2:

„1. При спазване на разпоредбите на настоящата глава държавите членки могат да ограничат свободата на движение и пребиваване на граждани на Съюза и на членове на техните семейства, независимо от националността им, от съображения, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве. Забранява се позоваването на такива съображения за икономически цели.

2. Мерките, предприети от съображения, свързани с обществения ред или обществената сигурност, трябва да са в съответствие с принципа на пропорционалността и да се основават изключително на личното поведение на въпросното лице. Наличието на предишни наказателни присъди не представлява само по себе си основание за предприемането на такива мерки.

Личното поведение на въпросното лице трябва да представлява истинска, реална и достатъчно сериозна заплаха, която засяга някой от основните интереси на обществото. Не се приемат мотиви, които са изолирани от конкретния случай и които се опират на съображения за обща превенция“.

Фактите по делото в главното производство и преюдициалните въпроси

- 9 Г-жа Bajratari, жалбоподателка в главното производство, е албанска гражданка, която живее в Северна Ирландия от 2012 г.
- 10 Нейният съпруг г-н Bajratari е също албански гражданин, който живее в Северна Ирландия и притежава карта за пребиваване в Обединеното кралство за периода 13 май 2009 г.—13 май 2014 г. Тя му е издадена на основание бивша връзка, която е имал с г-жа Toal, гражданка на Обединеното кралство, и която е приключила в началото на 2011 г. Въпреки че през 2011 г. напуска Обединеното кралство и отива в Албания, където сключва брак с г-жа Bajratari, през 2012 г. той се връща в Северна Ирландия. Картата за пребиваване никога не му е била отнемана.
- 11 Семейството има три деца, родени в Северна Ирландия. Първите две деца имат удостоверения за ирландско гражданство.
- 12 От акта за преюдициално запитване е видно, че след 2009 г. г-н Bajratari упражнява различни трудови дейности, като най-малкото след 12 май 2014 г., когато валидността на картата му за пребиваване изтича, работи незаконно, тъй като няма разрешения за пребиваване и работа. Видно е също и че никога член на семейството не е пътувал или пребивавал в друга държава — членка на Съюза, както и че единствените средства, с които семейството разполага, са доходите на г-н Bajratari.
- 13 На 9 септември 2013 г., след като ражда първото си дете, г-жа Bajratari подава молба до Home Office (Министерство на вътрешните работи, Обединено кралство), като иска да ѝ бъде признато производно право на пребиваване по Директива 2004/38 въз основа на статута ѝ на лице, което действително упражнява родителските права върху детето си, гражданин на Съюза, и като твърди, че отказ на карта за пребиваване би лишил детето ѝ от възможността да се ползва от правата си на гражданин на Съюза.
- 14 Молбата ѝ е отхвърлена с решение от 28 януари 2014 г. на Secretary of State for the Home Department (министър на вътрешните работи) със следните два мотива: първо, че г-жа Bajratari не отговаря на условието да е „член на семейството“ по смисъла на Директива 2004/38 и второ,

че детето ѝ не отговаря на условието за финансова самостоятелност по член 7, параграф 1, буква б) от същата директива. Изпълнението на условието за „пълно здравно застрахователно покритие“ не се оспорва.

- 15 На 8 юни 2015 г. First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Първоинстанционен съд (отделение за имиграцията и убежището, Обединено кралство) отхвърля жалбата на г-жа Bajratari срещу решението на Home Office (Министерство на вътрешните работи). На 6 октомври 2016 г. Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Второинстанционен съд (отделение за имиграцията и убежището, Обединено кралство) отхвърля втората жалба на г-жа Bajratari. Тогава тя сезира Court of Appeal in Northern Ireland (Апелативен съд на Северна Ирландия, Обединено кралство) с искане за допускане на обжалване на решението на Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Второинстанционен съд (отделение за имиграцията и убежището).
- 16 Запитващата юрисдикция отбелязва, че съгласно практиката на Съда изискването, наложено от член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, съгласно което гражданин на Съюза трябва да притежава достатъчно средства, е изпълнено, когато тези средства са на разположение на посочения гражданин, и че няма изискване относно произхода на тези средства (вж. в този смисъл решения от 19 октомври 2004 г., Zhu и Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, т. 30 и от 10 октомври 2013 г., Alokpa и Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, т. 27). Според запитващата юрисдикция обаче Съдът не се е произнесъл по-специално по въпроса дали в това отношение следва да бъдат взети предвид доходи от работа, която съгласно националното право е незаконна.
- 17 При тези обстоятелства Court of Appeal in Northern Ireland (Апелативен съд на Северна Ирландия) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Може ли с доходи от работа, която съгласно националното право е незаконна, да се докаже изцяло или отчасти притежаване на достатъчно средства по член 7, параграф 1, буква б) от [Директива 2004/38]?
- 2) При утвърдителен отговор, могат ли условията по член 7, параграф 1, буква б) [от тази директива] да бъдат изпълнени, ако работата се счита за несигурна единствено поради незаконния ѝ характер?“.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

- 18 Правителството на Обединеното кралство отбелязва, че след отправянето на настоящото преюдициално запитване ирландското гражданство на първите две деца на г-жа Bajratari е отнето, поради което те вече нямат гражданство на Съюза и произтичащите от него права. С оглед на това посоченото правителство твърди, че преюдициалните въпроси са от чисто хипотетично естество и че следователно Съдът не трябва да им отговаря.
- 19 Г-жа Bajratari и Aire Centre уточняват, че решението на ирландските власти за отмяна на гражданството на първите две деца на г-жа Bajratari е обжалвано, като понастоящем със спора е сезиран High Court (Висш съд, Ирландия).

- 20 В това отношение следва да се отбележи, че само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, щом поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 27 юни 2019 г., Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele, C-348/18, EU:C:2019:545, т. 26 и цитираната съдебна практика).
- 21 В случая, видно от предоставената на Съда преписка по делото, искането на г-жа Bajratari за упражняване на съдебен контрол по отношение на решенията, с които се отменят удостоверенията за ирландско гражданство на първите ѝ две деца, е уважено.
- 22 Впрочем преписката по делото не дава основание да се констатира, че споменатите решения са станали окончателни.
- 23 Освен това в отговор на искането на Съда за разяснения на основание член 101 от Процедурния правилник запитващата юрисдикция уточнява, че спорът в главното производство — макар да е възможно да отпадне при загубване на ирландското гражданство на двете деца — все още е висящ.
- 24 При тези обстоятелства преюдициалното запитване следва да се счита за допустимо.

По същество

- 25 С двата си въпроса, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38 трябва да се тълкува в смисъл, че ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза разполага с достатъчно средства, за да не се превърне в неприемлива тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване, дори и когато тези средства са от доходи от незаконно упражнявана трудова дейност на баща му, гражданин на трета държава, който няма разрешения за пребиваване и работа в тази държава членка.
- 26 В самото начало следва да се припомни, че съгласно практиката на Съда граждани на Съюза, които са родени в съответната приемаща държава членка и които никога не са упражнили правото си на свободно движение, както е и случаят на първите две деца на г-жа Bajratari, имат право да се позоват на член 21, параграф 1 ДФЕС и на разпоредбите, приети за неговото прилагане (вж. в този смисъл решение от 13 септември 2016 г., Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, т. 42 и 43 и цитираната съдебна практика).
- 27 По принцип член 21, параграф 1 ДФЕС и Директива 2004/38 предоставят право на пребиваване в Обединеното кралство на първите две деца на г-жа Bajratari.
- 28 В това отношение следва да се припомни и че член 21 ДФЕС признава правото на всеки гражданин на Съюза да пребивава на територията на държавите членки „при спазване на ограниченията и условията, предвидени в Договорите, и на мерките, приети за тяхното осъществяване“ (решение от 30 юни 2016 г., NA, C-115/15, EU:C:2016:487, т. 75).

- 29 В частност такива ограничения и условия са предвидени в член 7, параграф 1 от Директива 2004/38, сред които по-специално е гражданите на Съюза да притежават достатъчно средства за себе си и за членовете на семейството си, за да не се превърнат в тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване, и да притежават пълно здравно застрахователно покритие по смисъла на член 7, параграф 1, буква б) от същата директива (решение от 30 юни 2016 г., NA, C-115/15, EU:C:2016:487, т. 76).
- 30 По отношение по-специално на условието по член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38 средствата да бъдат достатъчно Съдът вече е постановил, че макар гражданинът на Съюза да трябва да притежава достатъчно средства, правото на Съюза не съдържа каквито е да било изисквания относно произхода на средствата, които могат да са предоставени в частност от гражданин на трета държава, родител на съответните ненавършили пълнолетие граждани на Съюза (решение от 13 септември 2016 г., Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 31 С оглед на това фактът, че средствата, на които ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза иска да се позове за целите на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, са от доходи, които негов родител, гражданин на трета страна, е получил от упражнявана в приемащата държава членка трудова дейност, не е пречка да се приеме, че предвиденото в споменатата разпоредба условие за достатъчно средства е изпълнено (вж. в този смисъл решение от 16 юли 2015 г., Singh и др., C-218/14, EU:C:2015:476, т. 76).
- 32 Следва да се провери дали този извод се налага и когато родителят на ненавършилия пълнолетие гражданин на Съюза няма разрешения за пребиваване и работа в приемащата държава членка.
- 33 В това отношение следва да се подчертае, че текстът на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38 не дава основание да се приеме, че за целите на тази разпоредба доходи от трудова дейност на гражданин на трета държава, който е родител на ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза, могат да се вземат предвид само ако гражданинът на трета държава има разрешения за пребиваване и работа.
- 34 Всъщност посочената разпоредба се ограничава с изискването съответните граждани на Съюза да разполагат с достатъчно средства, за да не се превърнат в неприемлива тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване, но не предвижда друго условие във връзка по-специално с произхода на тези средства.
- 35 Следва впрочем да се припомни, че съгласно практиката на Съда, след като в качеството си на основен принцип на правото на Съюза правото на свободно движение е общото правило, предвидените в член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38 условия трябва да се тълкуват стеснително (вж. в този смисъл решение от 19 септември 2013 г., Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, т. 70 и цитираната съдебна практика).
- 36 Спазването на този принцип предполага, че националните мерки, приети при прилагането на предвидените в тази разпоредба условия и ограничения, трябва да бъдат подходящи и необходими за постигането на преследваната цел (вж. в този смисъл по отношение на правните инструменти на Съюза, които предхождат Директива 2004/38, решение от 23 март 2006 г., Комисия/Белгия, C-408/03, EU:C:2006:192, т. 39 и цитираната съдебна практика), и по-специално за защитата на публичните финанси на държавите членки (вж. в този смисъл решение от 16 юли 2015 г., Singh и др., C-218/14, EU:C:2015:476, т. 75 и цитираната съдебна практика).
- 37 Вярно е наистина, че ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза — който по време на пребиваването си в приемащата държава членка разполага за задоволяване на собствените си и на членовете на семейството си нужди със средства от доходи от трудова дейност, упражнявана

в тази държава членка от негов родител, гражданин на трета държава без разрешения за пребиваване и труд — има по-голям риск, предвид несигурното положение на родителя си и незаконното му пребиваване, да остане без достатъчно средства и да се превърне в тежест за системата за социално подпомагане.

- 38 От тази гледна точка национална мярка, с която такива доходи се изключват от обхвата на понятието „достатъчно средства“ по смисъла на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, несъмнено би позволила постигането на преследваната със същата разпоредба цел.
- 39 Следва обаче да се подчертае, че Директива 2004/38 съдържа разпоредби, които с оглед защита на легитимните интереси на приемащата държава членка ѝ позволяват при действителна загуба на финансови ресурси да предприема действия за предотвратяване на превръщането на притежателя на правото на пребиваване в тежест за публичните ѝ финанси.
- 40 Член 14, параграф 2 от Директива 2004/38 по-специално предвижда, че правото на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства да пребивават на територията на приемащата държава членка на основание член 7 от същата директива, се запазва само ако отговарят на посочените в тази разпоредба условия (решение от 16 юли 2015 г., Singh и др., C-218/14, EU:C:2015:476, т. 57).
- 41 В този смисъл член 14 от Директива 2004/38 допуска приемащата държава членка да проверява дали гражданите на Съюза и членовете на техните семейства, които имат право на пребиваване, отговарят на условията за това по Директива 2004/38 през целия период на пребиваването им.
- 42 При тези обстоятелства тълкуване на условието за достатъчно средства по член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38 в смисъл, че ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза не може да се позове за целите на тази разпоредба на доходи от работа в приемащата държава членка на свой родител, гражданин на трета държава без разрешения за пребиваване и работа в тази приемаща държава членка, би означавало към това условие да се добави и изискване, свързано с произхода на предоставените от този родител средства, което би представлявало несъразмерна намеса в упражняването на гарантираното с член 21 ДФЕС основно право на свободно движение и пребиваване на ненавършили пълнолетие гражданин на Съюза, тъй като не е необходимо за постигането на преследваната цел.
- 43 В случая от писменото становище на г-жа Bajratari е видно, че г-н Bajratari работи в Обединеното кралство от 2009 г., най-напред като главен готвач в ресторант, а след това, от февруари 2018 г., като работник в автомивка.
- 44 По време на съдебното заседание г-жа Bajratari потвърждава, а Обединеното кралство не оспорва, че върху доходите от трудовата дейност, която продължава да упражнява след изтичане на валидността на картата си за пребиваване, г-н Bajratari заплаща данъци и социалноосигурителни вноски.
- 45 Накрая, от предоставената на Съда преписка по делото не е видно през последните десет години децата на г-жа Bajratari да са се ползвали от социалното подпомагане в Обединеното кралство. Освен това, както беше посочено в точка 14 от настоящото решение, в случая не се поставя под въпрос изпълнението на условието за пълно здравно застрахователно покритие по член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38.
- 46 Национална мярка — която допуска органите на съответната държава членка да откажат право на пребиваване на ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза, поради това че средствата, на които иска да се позове за целите на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, са получени от професионална дейност, упражнявана от негов родител, гражданин на трета държава без разрешения за пребиваване и работа, като се има предвид че от десет години тези

средства позволяват на посочения гражданин на Съюза да посреща собствените си и на членовете на семейството си нужди, без да се налага да се ползва от системата за социално подпомагане на тази държава членка — явно надхвърля необходимото за защитата на публичните финанси на посочената държава членка.

- 47 Освен това тълкуване на условието за достатъчно средства в смисъла, посочен в точка 42 от настоящото решение, би било в противоречие с преследваната от Директива 2004/38 цел, а именно, както се приема в постоянната съдебна практика, да се улесни упражняването на основното и лично право на свободно движение и пребиваване на територията на държавите членки, предоставено на гражданите на Съюза пряко с член 21, параграф 1 ДФЕС, и да укрепи това право (решение от 18 декември 2014 г., *McCarthy* и др., C-202/13, EU:C:2014:2450, т. 31 и цитираната съдебна практика).
- 48 От изложеното следва, че фактът, че средствата, на които ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза иска да се позове за целите на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, са от доходи на негов родител, гражданин на трета държава, от упражняване на професионална дейност в приемащата държава членка, не е пречка да се приеме, че предвиденото в посочената разпоредба условие за достатъчно средства е изпълнено, дори и ако този родител няма разрешения за пребиваване и работа в тази държава членка.
- 49 Накрая, правителството на Обединеното кралство излага съображения, свързани с поддържането на обществения ред, като основание за ограничаването на правото на пребиваване на ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза, произтичащо от изключването на доходи от трудова дейност в тази държава членка на негов родител, гражданин на трета държава, който няма разрешения за пребиваване и работа в Обединеното кралство, от понятието „достатъчно средства“ по смисъла на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38.
- 50 В това отношение следва да се припомни, че като основания за непризнаване на право на пребиваване на граждани на Съюза или на членове на техни семейства понятията „обществен ред“ и „обществена сигурност“ следва да се разбират по строго определен начин, така че обхватът им не би могъл да бъде определян едностранно от държавите членки без контрол от страна на институциите на Съюза (решение от 13 септември 2016 г., *CS*, C-304/14, EU:C:2016:674, т. 37 и цитираната съдебна практика).
- 51 Така Съдът е приел, че понятието „обществен ред“ във всеки случай предполага, освен смущаване на социалния ред, каквото е всяко нарушение на закона, да е налице и истинска, настояща и достатъчно сериозна заплаха, която засяга основен обществен интерес (решение от 13 септември 2016 г., *CS*, C-304/14, EU:C:2016:674, т. 38).
- 52 С оглед на обстоятелствата в главното производство следва обаче да се констатира, както приема и генералният адвокат в точка 78 от заключението си, че изискваните условия за обосноваване по съображения, свързани с обществения ред, на ограничението на правото на пребиваване на първите две деца на г-жа Bajratari поради изключване на доходите от професионална дейност, упражнявана неправомерно от техния баща, от обхвата на понятието „достатъчно средства“ по смисъла на член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38, в случая не са изпълнени.
- 53 С оглед на изложените съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38 трябва да се тълкува в смисъл, че ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза разполага с достатъчно средства, за да не се превърне в неприемлива тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през

времето си на пребиваване, дори и когато тези средства са от доходи от незаконно упражнявана трудова дейност на баща му, гражданин на трета държава, който няма разрешения за пребиваване и работа в тази държава членка.

По съдебните разноси

- 54 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) определи:

Член 7, параграф 1, буква б) от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО трябва да се тълкува в смисъл, че ненавършил пълнолетие гражданин на Съюза разполага с достатъчно средства, за да не се превърне в неприемлива тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка през времето си на пребиваване, дори и когато тези средства са от доходи от незаконно упражнявана трудова дейност на баща му, гражданин на трета държава, който няма разрешения за пребиваване и работа в тази държава членка.

Подписи